

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новоожон

Час демонстрування: 21 хвилина 48 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Мадемуазель Марі - так звали її у Франції. Уродженці Полтавського села Гавронці Марії Башкирцевій невблаганна доля відвела всього неповних 26 років, але талановита художниця залишила яскравий слід в історії світової культури. У цій жінці все було надзвичайне: краса, розум, талант, честолюбство, працездатність і невпинний потяг до слави. Але понад усе вона хотіла бути знаменитою. Однак встигла спіймати промені слави лише наприкінці свого короткого і яскравого життя.

Марія народилася 1858 році у дворянській родині у родовій садибі поблизу Полтави. Її батько Константин Павлович – великий землевласник, 12 років поспіль очолював Полтавське дворянство. Мати Марія Степанівна (у дівоцтві Бабаніна) - наполовину французька, донька полковника англмана і бібліомана, до того - випускниця Інституту шляхетних дівчат.

Померла Марія Башкирцева від сухоти, у самому розквіті слави у 1884 році. Дівчину з-під Диканьки поховали в центрі французької столиці на центральному цвинтарі Пасі поблизу Ейфелевої вежі. Над могилою звели каплицю, котра, як вона і заповідала, виокремлювалася з усіх інших споруд цього кладовища своєю пишністю архітектури.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №110

Одиниця зберігання №40

Назва: «50- кадр» (Історія і сьогодення) (2011 року)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новоожон

Час демонстрування: 22 хвилини 49 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Велетенські неповоротні камери, громіздкі мікрофони, сліпуче світло, неймовірно нервова напруга - так починалось телебачення. У тихі провінційні Суми воно прийшло у квітні 1961 року. У той час Радянський Союз узявся активно розбудовувати ефірний простір, тож навіть у невеликих містах почали з'являтися телестудії. І Сумам теж пощастило.

З'явилося телебачення у Сумах у першу чергу завдяки тодішньому директорові телерадіокомпанії Костянтину Колитайову.

АНОТАЦІЇ ВІДЕОСЮЖЕТІВ (на електронних носіях)

ВИПУСК 5

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Державного архіву Сумської області

Упорядник: Н.П.Трофименко

Анотації відеосюжетів / упорядник Н.П.Трофименко. – Суми, 2013. – Вип.5 - 20 с.

Випуск 5 збірника анотацій відеосюжетів продовжує серію публікацій відеодокументів, які надійшли до Держархіву Сумської області протягом 2010-2011 років.

Юрій Царик - відома особистість у читацькому середовищі, член Національної Спілки письменників України, лауреат літературної премії імені Миколи Хвильового, талановитий та досвідчений радіо і тележурналіст. Його перу належать вісім книг.

Народився Юрій Царик у Чернігові. Здобув вищу освіту на філологічному факультеті СДПУ ім. А.С.Макаренка. Після закінчення працював вчителем у сільській школі. Потім викладав іноземну мову у рідному вузі. Довгий час працював кореспондентом Конотопської районної газети. Друзі запросили Царика працювати на радіо. Зараз він пенсіонер, пише та друкує книжки.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №108

Одиниця зберігання №39

Назва: «Провінція» (Конотопська битва. Відтворення Конотопської битви вересня 1941 року) (26 серпня 2011 року)

Редактор: Р. Стоян

Режисер: П. Криштоп

Час демонстрування: 13 хвилин 42 секунди

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Потужні вибухи та автоматна черга, воєнні у формі Червоної армії - так зустрічала Конотопська земля своїх гостей. Усі ці переодягання задля того, аби максимально точно відтворити одну із сторінок Великої Вітчизняної війни.

Вересень 1941 року для жителів Конотопського району записався в історію поразкою радянських військ поблизу хутора Тиранський. Дослідники пошукових загонів із Сум, Конотопу, Кролевця та Києва не один рік присвятили пошукам матеріалів стосовно того бою. Власні напрацювання вирішили представити іншим наочно, для цього і реконструювали протистояння ворожих таборів. Усі елементи реконструкції засновані на реальних фактах.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №109

Одиниця зберігання №40

Назва: «Земляки» (М.Башкирцева) (7 листопада 2011 року)

кукурікав Півень. Біля кінозалу, який розмістився у фортеці, стояли два рицарі - роботи, які запрошували в замки в зал ігрових автоматів та на виставки дитячої творчості.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №106

Одиниця зберігання №39

Назва: «Земляки» (К. Коноваленко – радистка С.А.Ковпака) (5 травня 2011 року)

Редактор: А. Скрипняк

Режисер: О. Борисенко

Час демонстрування: 22 хвилини 40 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

22 вересня 1941 року легендарний командир Сидір Ковпак підписав наказ №1 «Про затвердження особового складу партизанського загону». Саме цю дату вважають початком партизанського руху на території України.

Довгоочікуваний радіозв'язок принесла навесні двадцятирічна Катя Коноваленко. Майже одразу в партизанському загоні її почали називати «Московською ластівкою». Катерина Коноваленко згадує ті часи, у пам'яті знову відтворюється кожна хвилинка.

21 тисяча жителів Сумщини брала участь у партизанському русі проти фашистів під час Великої Вітчизняної війни. Серед живих лишилася третина. Катя Коноваленко з гордістю демонструє рядки про свою партизанську роботу в книзі «Люди з чистою совістю». Радистка Катя – це справжня «Московська ластівка ковпаківців», у пам'яті і в серці якої назавжди живе народна гордість за великий партизанський подвиг.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №107

Одиниця зберігання №39

Назва: «Земляки» (Ю.М.Царенко) (7 жовтня 2011 року)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новожон

Час демонстрування: 19 хвилин 50 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

ЗМІСТ

1. «Земляки». Альона Іванівна Азаренко. 13 листопада 2010 р.	4
2. «Земляки». Роман Маслов. 10 грудня 2010 р.	4
3. «Вечірня кава». Раїса Вороненко. 18 листопада 2010 р.	5
4. «Скарбниця». Баба – монументальна фігура, яка зберігається у Сумському краєзнавчому музеї. 15 березня 2010 р.	6
5. «Скарбниця». Євангеліє – частина Біблії, головна частина Нового Заповіту, яка містить розповіді про Ісуса Христа. 02 квітня 2010 р.	7
6. «Скарбниця». Іван Герасимович Харитоненко. 21 серпня 2010 р.	8
7. «Скарбниця». Садиба Суханова. 28 травня 2010 р.	9
8. «Земляки». Микола Лукаш – поет, геній українського переказу. 19 травня 2010 р.	10
9. «Земляки». Зіновій Йосипович Красовицький – заслужений лікар, доктор медичних наук, професор, патріот своєї Батьківщини. 13 липня 2010 р.	11
10. «Земляки». Іван Микитович Кожедуб – льотчик, тричі герой Радянського Союзу. 11 червня 2010 р.	12
11. «Провінція». Тростянець – старовинне місто Сумської області. 04 вересня 2010 р.	13
12. «Земляки». Прогулянка лезом ножа (підпілля). Суми в роки німецької окупації. 15 жовтня 2010 р.	15
13. «Провінція». Село Косівщина – особливе місце на Сумщині. 26 листопада 2010 р.	15
14. «Провінція». Село Мокриця Сумського району – територія чистого повітря та захоплюючих краєвидів. 01 жовтня 2010 р.	16
15. «Скарбниця». Дитячий парк «Казка». 09 жовтня 2010 р.	17
16. «Земляки». Катерина Коноваленко – радистка С.А. Ковпака. 05 травня 2010 р.	18
17. «Земляки». Юрій Царик – член Національної спілки письменників України. 07 жовтня 2010 р.	18
18. «Провінція». Конотопська битва. Відтворення подій Конотопської битви вересня 1941 року. 26 серпня 2011 р.	19
19. «Провінція». Марія Башкирцева – художниця. 07 листопада 2011 р.	19
20. «50-кадр.» Історія і сьогодення. Становлення телебачення на Сумщині у квітні 1961 року. 2011 р.	20

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №91

Одиниця зберігання №36

Назва: «Земляки» (А. І. Азаренкова) (13 листопада 2010 року)

Редактор: О. Боровик

Режисер: А. Клименко

Час демонстрування: 19 хвилин 57 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Альона Іванівна Азаренкова – заслужений вчитель України. Більше 20 років навчає точним наукам учнів Спеціалізованої школи №10 м. Сум. Сумська спеціалізована школа №10 - профільний навчальний заклад з математики та фізики, хімії та біології, історії та правознавства. У навчальному закладі більшість колективу - цікаві досвідчені вчителі, які з великим ентузіазмом впроваджують нові технології у навчальний процес.

Азаренкова А.І. розповідає про свою працю, про ставлення до свого предмету та методику роботи з дітьми. Її колеги відгукуються про неї як про добру людину та великого знавця своєї справи.

Учні Азаренкової А.І. часто перевершують свого вчителя, більшість випускників Спеціалізованої школи №10 пов'язують своє життя з точними науками.

Азаренкова А.І. є вчителем – новатором. Серед її досягнень - дослідження теми: «Проблема викладання математики в профільних і спеціалізованих класах»; видання збірки «Олімпіадна математика». Крім того, Азаренко А.І. є співавтором задачника міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» та збірника «Вибрані матеріали турнірів з математики України».

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №92

Одиниця зберігання №36

Назва: «Земляки» (Р. Маслов) (10 грудня 2010 року)

Редактор: О. Боровик

Режисер: А. Клименко

Час демонстрування: 16 хвилин 36 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Сьогодні Могриця – це лише 700 жителів, на жаль, більшість з них люди похилого віку. Втім, останнім часом більше молоді залишається на селі.

Для тих, хто цінує цікавинки маленьких провінційних населених пунктів, Могриця - саме таке місце, куди слід приїхати. Варто подивитися на унікальні крейдяні краєвиди - залишок Мезозойського моря, пройтися територією ботанічного заказника «Банний яр», скупатися у водах чистого Псла.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №105

Одиниця зберігання №38

Назва: «Скарбниця» (Дитячий парк «Казка») (9 жовтня 2010 року)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новожон

Час демонстрування: 07 хвилин 22 секунди

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Сумчани, чиє дитинство прийшлося на 80-ті роки, пам'ятають це яскраве відчуття радості і дива, яке виникало у цьому казковому місті. Ідею створити казкове місто не гірше закордонних запропонував перший секретар Сумської міської партії Микола Лушпа. Зводили дитячий парк всім містом методом народного будівництва. Кам'яні фортеці побудував завод «Фрунзе», дитяче кафе – завод «Насосенергомаш», літню естраду – завод «Центроліт», підприємство обллісгоспу подарувало маленьким сумчанам дерев'яну фортецю, завод «Електрон» - фонтан з висотою струї 10 метрів. На Сумському художньо – виробничому комбінаті Спілки художників України спроектували та виготовили жителів казкового містечка: 30 бетонних і 20 керамічних героїв відомих казок та фантастичних створінь.

Старе русло річки Сумки розчистили, залишивши природні водойми. Фортеці на них розмістилися за всіма традиціями старовинного будівництва: на пагорбі, на півострові та на острові.

У сучасній частині парку від архітектурного центру фонтану в різні боки розбігалися алеї. Таким чином 12 гектарів зарослого болота перетворилося на країну див, де кожен бажаючий абсолютно безкоштовно міг відчути себе героєм чудової казки.

Дитячий парк «Казка» урочисто відкрили у травні 1985 року до 40 - річчя з Дня Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Гостей зустрічав придворними поклонами кількаметровий Кіт, на дерев'яній фортеці

Є особливі місця на нашій Сумщині. У них така аура, що кожного разу, як тільки там побуваєш, відчуваєш душевний щем і немов піднімаєшся високо – високо над буднями. Такою для багатьох людей, які тут побували у різні часи, була і залишається Косівщина. Розташоване селище лише в двох кілометрах від Сум. Невипадково ця місцевість залишила слід на все життя у душі геніальної Лесі Українки. Вона побувала тут у 18 років разом зі своєю мамою. Свої спогади про Сумщину письменниця відобразила у «Весняних співах».

Косівщина завжди приваблювала гостей: відомих письменників, громадських діячів, освітян. Населений пункт був відомий як хутір вже з 1778 року. У середині XIX століття у Косівщині налічувалося 15 дворів і більше 80 жителів.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №104

Одиниця зберігання №38

Назва: «Провінція» (с. Могриця) (1 жовтня 2010 року)

Редактор: А. Скрипняк

Режисер: О. Борисенко

Час демонстрування: 12 хвилин 54 секунди

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Село Могриця - територія чистого повітря та захоплюючих своєю красою краєвидів. Перша згадка про поселення в цих місцях датується 1672 роком, тоді ж згадується і річка Могриця, яка, ймовірно, протікала неподалік і саме вона дала назву сучасному поселенню.

В останні роки сюди приїжджають відпочивальники та туристи. Могричани переконані, що їх село - одне з найвіддаленіших населених пунктів Сумського району, скоро перетвориться на один із розвинених європейських центрів.

Коли знаходишся у Могриці, відчуваєш подих історії дивовижної недоторканої природи. Залишок мезозойської ери - величні кургани – це, ймовірно, справа рук сіверян та споруди вже більш пізнього періоду. Тут знаходиться і церква Володимирської ікони Божої Матері - найдавніша будівля у Могриці. Більше ніж 150 років тому князь Голіцин пожертвував матеріали для будівництва храму. Тоді громада села налічувала близько двох тисяч чоловік.

Роман Маслов – професійний реабілітолог. Уродженець Краснопілля. Має авторську програму оздоровчого SPA- масажу, є кращим масажистом на Україні.

Роман Маслов розповідає про методику роботи, про використання природних засобів у роботі.

Маслов – єдиний масажист на Сумщині, який отримав перше місце на III відкритому чемпіонаті України зі SPA- масажу. На даний момент працює у збірній України з легкої атлетики.

Методики, що використовує Маслов, успішно діють і в елітних масажних SPA центрах. Свою професійну майстерність Р. Маслов передає студентам вже декілька років. Він викладає на кафедрі фізичної реабілітації Інституту фізичної культури СДПУ ім. А.С.Макаренка.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №93

Одиниця зберігання №36

Назва: «Вечірня кава» (Р.П. Вороненко) (18 листопада 2010 року)

Редактор: Р. Стоян

Режисер: Яна Довгопол

Час демонстрування: 34 хвилини 11 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

До програми «Вечірня кава» завітала відома журналістка Сумщини Раїса Павлівна Вороненко. Народилася на Вінничині у с. Слобода - Душанська, закінчила початкову школу у своєму селі. Після закінчення початкової школи ще 4 роки навчалася в с. Дорошівка Ямпільського району. Батько - Вороненко Р.П., був завідувачим бібліотекою і клубом, мама - вчителька початкової школи в с. Слобода - Душанська.

Р.П. Вороненко почала писати маленькі дитячі вірші з четвертого класу. У 8-10 класах в Ямпільській школі №2 була редактором шкільної радіогазети.

Вороненко Р.П. є автором збірок віршів про Батьківщину. Її збірка «Пам'ять про М.П.Лушпу» стала лауреатом Державної книжкової виставки V Міжнародної виставки книги «Мої обереги». Вже п'ятнадцять років Раїса Павлівна займається видавничою діяльністю, займає посаду директора, головного редактора видавництва «Корпун». Крім того, вона є керівником Представництва преси України в Сумській області.

Письменниця розповідає про перші кроки друкування книги «Гостинна Сумщина» та «Берегині Сумщини».

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №94

Одиниця зберігання №37

Назва: «Скарбниця» (Баба – монументальна кам'яна фігура) (15 березня 2010 року)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новоожон

Час демонстрування: 04 хвилини 11 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

У XII столітті на території, де нині розташована Сумська область, велися міжкнязівські запеклі війни. Використовуючи міжусобиці слов'ян, половці посилили свій натиск на Руські землі. Тоді вони кочували величезними територіями від Тянь-Шаню до Дунаю і активно воювали. На початку XII століття половці повністю освоїли Приазовські степи і значною мірою прилегли території. У цей час в українських степах процвітало половецьке каменорізняцьке мистецтво. На величезних просторах від південно – західної Азії до південно – східної Європи на курганах, біля доріг, стояли монументальні фігури висотою до чотирьох метрів - кам'яні баби. Власне, частіше це були зображення чоловіків. Слово «баба» походить від тюрського «баоба», що означає «праотець». Пов'язані з культом предків, кам'яні баби вважалися покровителями орди. Жіночі статуї давали воїнам непереможність і силу. Вшанування чоловічих фігур сприяло благополуччю і процвітанню орди. Біля підніжжя "істуканів" дослідники часто знаходять баранячі кістки. Це сліди від жертви кочівників.

Одна із кам'яних баб зберігається в Сумському краєзнавчому музеї. Вона прибула з Лебединського району. Історики датують її другою половиною XII - початком XIII століття. Це фігура чоловіка, який сидить і тримає на складених руках ритуальну чашу. Груди ідола перев'язані ремнями з круглими бляхами. На голові - напівкруглий шолом, з - під якого на спину воїна спадають чотири коси.

Після підкорення половців монголами, значна частина їх культурних пам'яток загинула від рук мусульман, які боролися з язичеством, але викоренити повністю їх не вдалося. Століття потому в деяких слов'янських поселеннях вшановували половецьких ідолів. Ще у XVII столітті тисячі кам'яних споруд стояли на стародавніх курганах, у місцях злиття річок, на

З Тростянцем певним чином пов'язана доля відомого російського композитора Петра Чайковського. Влітку 1864 року, тоді ще студент Петербурзької консерваторії П. Чайковський відпочивав у гостях князя Голіцина. Саме в Тростянці Чайковський написав свій перший симфонічний твір - увертюру до драми «Гроза». За радянських часів у міському парку відкрили єдиний у світі такого плану пам'ятник митцеві на повний зріст.

Сьогодні місто Тростянець – районний центр Сумської області з населенням близько 23 тисячі. Тростянець здобув статус міста лише у 1940 році. У Тростянці великий потенціал туристичного міста.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №102

Одиниця зберігання №38

Назва: «Земляки» (Прогулянка лезом ножа(підпілля)) (15 жовтня 2010 року)

Редактор: Р. Стоян

Режисер: В. Лапченко

Час демонстрування: 18 хвилин 24 секунди

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Суми. Роки німецької окупації. Настрої людей були дуже різні. Історія зберегла досить промовисті кадри, матеріали та спогади очевидців.

Достаменно відомо, що за спинами у німців у Сумах діяла підпільна група «Прапор» на чолі з молодим Дмитром Косаренком. Втім через понад 65 років із історії раптом випливають нові постаті: Дубровський, Бугара, Сапун, Підпригора. Чим займалися ці люди в окупованих німцями Сумах? Нині дослідники збирають інформацію буквально по крихтах. Точно відомо, що діяли вони в той час на межі життя і смерті.

Анотація відео сюжету

Одиниця обліку №103

Одиниця зберігання №38

Назва: «Провінція» (с. Косівщина) (26 листопада 2010 року)

Редактор: А. Скрипняк

Режисер: О. Борисенко

Час демонстрування: 21 хвилина 27 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Місто Тростянець - невеликий населений пункт з цікавою історією та заворожуючою своєю красою природою. Переселенців, що прийшли з Наддніпрянщини у XVII столітті, прийнято вважати предками сучасних тростянчан. Назва утворилася від річки Тростянки, порослої у тростяні. Переселенці спорудили першу дерев'яну церкву, саме час її відкриття (1660 рік) прийнято вважати днем заснування міста Тростянець. До 1765 року Тростянець належав до Охтирського полку, пізніше до Слобідської Української губернії Харківського намісництва, потім до Харківської губернії.

Варто сказати, що тривалий час населений пункт залишався убогим селом, виділявся лише багатий панський маєток. Найстарішою спорудою, що збереглася до теперішнього часу, вважається Круглий двір, збудований у 1749 році.

У 1874 році Тростянець придбав відомий на той час у Російській імперії цукрозаводчик Леопольд Кенінг. Власне він і розпочав розбудовувати місто. Тоді Тростянець вже нагадував більш сучасний населений пункт. Леопольд Кенінг відкрив у Тростянці виробництво, збудував локомотивне депо Смородино, купив 12 потягів. За проектом академіка Олексія Мельника на кошти Кенінга 1913 року побудували нову Вознесенську церкву з червоної цегли. Л. Кенінг привів до ладу княжий палац Голіцина. Панська садиба - ще одна пам'ятка XVIII століття у Тростянці. За радянської влади у маєтку розташовувався дитячий садок, в останні роки там діє краєзнавчий музей, де розміщена картинна галерея. І сьогодні там ведуться реставраційні роботи.

Цінність має і парк «Нескучний» початку XIX століття. На його території близько 136 різних дерев та кущів. Парк розташований у західній околиці міста. Майстерно організований з використанням природного лісу навколо великих озер. У центрі урочища «Нескучний» міститься грот «Німф», зведений у 1809 році з нагоди 100 - річчя Полтавської битви правнучкою Тимофія Матершинського Олександром. За часів Василя Голіцина довкола гроту по-справжньому вирувало життя, корінні жителі пам'ятають ще ті часи, коли грот увінчував куполоподібний дах. Посередині приміщення в стінах існували доволі глибокі ніші, де актори дворового театру мали змогу переодягатися для вистав. На початку 20-х років минулого століття у Тростянецькому лісництві, площа якого 22 тисячі гектарів, почала діяти перша в Україні лісо-дослідницька наукова станція. Відтоді і до нині не лише довколишні ліси, а й заповідник «Нескучний» служать природною лабораторією для вчених.

перехрестях доріг. У селянських садибах їх пристосовували для господарських потреб, у поміщицьких маєтках ними прикрашали парки.

Знищення кам'яних баб стало настільки активним, що вчені наприкінці XIX століття домоглися від уряду охорони цих виробів степового мистецтва. Проте з десятків тисяч статуй, поставлених колись на курганах, до наших днів збереглося близько двох тисяч.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №95

Одиниця зберігання №37

Назва: «Скарбниця» (Євангеліє) (02 квітня 2010 р.)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новоожон

Час демонстрування: 07 хвилин 39 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Вівтар – святе місце православного храму, він символізує небо, де панує Бог. Найсвятіше місце вівтаря – це престол. Вважається, що на ньому невидимо присутній сам Христос. На престолі разом з найважливішими предметами богослужіння знаходиться Євангеліє. На престолі Євангеліє є обов'язковим для поклоніння. З нього читають служби, а на певних богослужіннях виносять до храму прихожанам для вшанування. Але ця старовинна книга сьогодні має не лише релігійну, а й історико-культурну цінність.

У Сумському краєзнавчому музеї зберігається три раритетні книги - престольні Євангеліє. Однією з цих книг 300 років тому користувалися у Глухівському Петро – Павлівському монастирі. Можливо, по ній читав служби і сам святитель Дмитрій Ростовський - видатний церковний і культурний діяч, зачислений православною церквою до лику Святих.

Ще один рідкісний примірник Євангеліє походить з Гамаліївської Харлампієвської Пустині. Всі малюнки та тексти книги виконані вручну. Книга оправлена дошками, обтягнутими тканиною, прикрашена металевими наріжниками. Ініціали NZ, ймовірно, належать видатному граверу і рисувальнику XVII- XVIII століть. Цією книгою Євангеліє володів священник села Клешни, нині Шосткинського району Сумської області. Він та його онук, також священник, залишили в кінці свої особливі записи, в тому числі і на латині. У 1751 році Євангеліє подарували Гамаліївській Харлампієвській Пустині – відомій православній обителі, яку за сорок років до того заснувала дружина гетьмана Скоропадського Анастасія Марківна.

Третій престольний раритетний Євангеліє, що зберігається у Сумському краєзнавчому музеї датований 1685 роком. У середині XIX століття воно належало Богославській церкві військового поселення на території Новгородської губернії, а до Сумського краєзнавчого музею його передав Державний музей книги УРСР у 1974 році.

Як вмістилище слова Божого, Євангеліє повинні мати художнє оформлення відповідного рівня. Зазвичай, оправа має гравійовані, тиснені або живописні елементи. Рослинні орнаменти, карбування і тиснення, ажурні вибагливі візерунки - все це символи нетлінної краси Божої і краси Божого слова.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №96

Одиниця зберігання №37

Назва: «Скарбниця» (І.Г. Харитоненко) (21 серпня 2010 року)

Редактор: О. Кириленко

Режисер: О. Новоожон

Час демонстрування: 06 хвилин 00 секунд

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Наприкінці XIX століття центральне Сумське кладовище було схоже на музей під відкритим небом. Майже над кожною могилою були унікальні пам'ятники з мармуру, граніту, бронзи, склепи цікавої архітектури. Після революції все стало поступово зникати. Але дещо все – таки залишилось. Так, наприклад, до наших днів існує надгробний пам'ятник на могилі Харитоненків.

2 грудня 1891 року в Сумах ховали Івана Герасимовича Харитоненка. Смерть цукрозаводчика, мільйонера і мецената стала подією майже державного масштабу. На похорони з'їхалися люди не тільки з усієї губернії, а й з Києва, Москви і навіть з-за кордону. Всього близько 15 тисяч осіб. Надто знаним і поважним був небіжчик.

Син селянина з Нижньої Сироватки - Іван Харитоненко був людиною розумною та надзвичайно підприємливою. Розбагатів він на цукровій справі, здобув повагу і визнання з боку уряду, громадськості, діячів мистецтв, духовенства і простих людей, адже Харитоненко був не тільки мільйонером – він був батьком міста. На його гроші будували та утримували церкви та учбові заклади, соціальні установи та громадські будівлі.

В пам'ять про мецената в день його смерті 30 листопада міська управа оголосила жалобу, торгові та промислові підприємства не

Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Йшла Велика Вітчизняна війна 1943 року. У битві на Курській дузі, під час свого сорокового вильоту відкриває власний бойовий рахунок двадцятидвохрічний пілот Іван Микитович Кожедуб. За три дні він збив чотири німецькі літаки, а до кінця війни він знищив 62 літаки супротивників.

Іван Микитович Кожедуб – людина – легенда, ас радянської авіації, тричі Герой Радянського Союзу. Народився в селі Ображіївка Шосткинського району. Ювілей свого земляка святкують не лише жителі цього невеличкого села, не лише сумчани, а і вся Україна. Вшанувати пам'ять легендарного льотчика приїхали гості з Росії, делегація Курської області. Відзначити ювілей земляка до Ображіївки приїхали керівники області, народні депутати України, голова Сумської обласної державної адміністрації Ю.П. Чмир. Свої вітання передав і Президента України В.Ф. Янукович.

Святкування ювілею маршала Радянського Союзу стало можливим завдяки Постанові Верховної Ради. Прийняття проекту ініціював народний депутат від фракції комуністів В. Даниленко, його підтримали більшість народних обранців. Таким чином із державного бюджету було виділено більше 8 мільйонів гривень на весь комплекс святкових заходів. Під час урочистого мітингу на малій Батьківщині славетного льотчика усіх присутніх привітав зі святом голова Сумської обласної ради. Привітання від спікера Верховної Ради В. Литвина зачитав народний депутат Ю. Сербін.

Племінниця І.М. Кожедуба - Ірина Олександрівна, приїхала до Ображіївки із Москви.

Земляки та однополчани льотчика пам'ятають цю мужню людину. Про нього говорять як про скромного, щирого і простого у спілкуванні чоловіка. В Ображіївській школі урочисто відкрито музей Івана Микитовича Кожедуба. Разом з головою облдержадміністрації у відкритті музею взяв участь Герой Радянського Союзу, уродженець Ображіївки Павло Гуренко.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №101

Одиниця зберігання №38

Назва: «Провінція» (Тростянець) (04 вересня 2010 року)

Редактор: А. Скрипняк

Режисер: О. Борисекко

Час демонстрування: 25 хвилин 32 секунд

Народився Красовицький у Середино - Буді. Все його життя, як він говорив, пройшло в Сумах. З початком війни пішов учитися до військової медичної академії, а у 1943 році пішов на фронт. Брав участь у боях на Курській дузі, дійшов до Німеччини. Особисто виніс з поля бою 178 поранених, сам був ранений чотири рази. Найбільш тяжке поранення отримав у травні 1945 року, за кілька днів до перемоги у Берліні. У результаті травми двадцятидворічний хлопець утратив ногу, але пережив, переміг самого себе. Після війни вчився в Харківському медичному інституті, потім за направленням поїхав працювати до Сум. Присвятити себе медицині його переконала Марія, яку зустрів у Харкові. Саме вона стала його другою половиною на все життя і про них завжди говорили, як про одне ціле.

Спочатку Красовицький завідував другою та четвертою міськими лікарнями, потім інфекційними відділеннями першої міської лікарні. Паралельно він йшов до своєї мрії - створення сучасної інфекційної лікарні. Наполегливість, фантастична працездатність, беззаперечний авторитет дали змогу на початку 90-х років організувати лікувальний заклад нового типу - Центр з інфекційних та медико – біологічних проблем в екології, який згодом перетворився на обласну інфекційну лікарню. З.Й. Красовицький зібрав колектив односторонніх, виховав цілу плеяду послідовників. Постійно займався самоосвітою. Працюючи лікарем, захистив кандидатську дисертацію, став першим практикуючим лікарем - доктором медичних наук. На базі лікарні розгорнув науково – виробничу діяльність. Створив першим в Україні апарат гіперобалічної оксигенації. Перелік його досягнень дуже значний.

З.Й. Красовицький викладав курс інфекційних хвороб у Сумському медичному училищі, очолював кафедру епідеміології Сумського державного університету. Останні роки Красовицький провів у Німеччині, куди переїхала вся його родина. Після чотирьох інфарктів міокарда потребував важкої ризикованої операції на серці. Помер після повернення з ювілею лікарні. Похований у Сумах.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №100

Одиниця зберігання №37

Назва: «Земляки» (І.М. Кожедуб) (11 червня 2010 року)

Редактор: С. Стоян

Режисер: В. Лапченко

Час демонстрування: 11 хвилин 03 секунди

працювали, будинки були затягнуті чорним сукном, вулиці посипані ялинковими гілками. Щоб розмістити 15 тисяч прибулих на похорон, на вулиці Троїцька спорудили барак, де і годували людей всі 10 днів жалоби. Похоронна процесія виступала з Троїцької церкви о другій годині, по дорозі зупинялись біля церков та учбових закладів, вдячні городяни говорили промови. На кладовище прибули о шостій вечора. Весь шлях, від входу до могили, був вкритий чорним сукном. Для поховання було відведене найбільш почесне місце кладовища - поруч з церквою. Традиційно в такому місці ховали священників, єпископів та визначних людей, тут і ховали І.Г. Харитоненка при світлі місяця та факелів в могилі, оббитою всередині деревом.

Кілька років потому син Харитоненка - Павло Іванович, який унаслідовав і діловий хист і заводи батька, в черговий раз поїхав на Всесвітню Паризьку виставку. На межі століть це була найелегантніша та найпрестижніша поїздка для ділової людини того часу. На виставці увагу Харитоненка привернула скульптура з мармуру італійського скульптора. Ангел з дитиною був виготовлений майстром Арістидом Круазі, чий роботи прикрашали багато французьких міст, Паризьку мерію, Лувр. І Павло Іванович захотів мати таку скульптуру і в себе. Кажуть, що мільйонер передав скульпторові фото померлої доньки Зінаїди, по ньому переробили обличчя дитини. Також Харитоненку сподобалась скульптура розп'ятого Христа. За обидві роботи він віддав три з половиною мільйони рублів золотом. Статуї встановили на Сумському цвинтарі над сімейним захованням.

Сьогодні тут покоїться Іван Харитоненко, його перша дружина, син Павло і двоє онуків Зінаїда та Гліб. Свого часу цей скульптурний ансамбль вважався найкращим надгробним пам'ятником у світі. Його автор був нагороджений золотою медаллю. Копії скульптурного ансамблю знаходяться в Луврі. Такі ж скульптури, тільки виготовлені з бронзи, встановлені на могилі самого Арістида Круазі.

Ще в радянські часи пам'ятник збиралися реставрувати і перенести до Троїцької церкви, але московські реставратори оглянули скульптури та зробили висновок, що перенесення вони не витримають. Так витвори мистецтва світового значення залишилися просто неба. Власне там, де і передбачалося.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №97

Одиниця зберігання №37

Назва: «Скарбниця» (Садиба Д.І. Суханова) (28 травня 2010 року)

Редактор: О. Кириленко
Режисер: О. Новоожон
Час демонстрування: 07 хвилин 30 секунд
Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Це одна з небагатьох старовинних садиб, що збереглися в Сумах до сьогодні відносно в первинному вигляді. У другій половині XIX століття її побудував крупний землевласник Сумського повіту, найбагатший після Харитоненка, місцевий купець Дмитро Іванович Суханов. Серед його благодіянь на користь міста - будівництво Спасо - Преображенського кафедрального собору, головної релігійної споруди Сум. Ансамбль із трьох будівель та парк займали цілий квартал і виходили одразу на три вулиці: Петропавлівську, Думську (нині Першотравневу), та Покровську, відому сьогодні, як Жовтневу. Панську будівлю було розміщено в глибині садиби, подалі від очей перехожих, серед дерев невеличкого парку. Оселю мільйонера оформили з відповідною пишністю в стилі ренесансного бароко. Контора Д.І. Суханова виглядає більш стриманою. Вона розташована на червоній лінії Петропавлівської вулиці, поруч з в'їзними воротами. Для зручності господарю і відвідувачам господарський корпус проходить через весь квартал від Жовтневої до Петропавлівської. З трьох інших боків була цегляна огорожа з металевими решітками.

На початку XX століття в Російській імперії почалися революційні заворушення. Родині Суханова, яка володіла цукровим та спиртовим заводом, загрожувало розорення. Дмитро Суханов на той час давно покоївся на Сумському центральному кладовищі, і спадкоємці почали розпродувати майно та згортати справи.

Нині в панському домі розташований Інститут прикладної фізики, в господарському приміщенні - відділ по боротьбі з організованою злочинністю, а ось орендарі контори змінюються часто. На місті парку побудували бібліотеку.

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №98
Одиниця зберігання №37
Назва: «Земляки» (М.Лукаш) (19 травня 2010 року)
Редактор: О. Боровик
Режисер: А. Клименко
Час демонстрування: 09 хвилин 05 секунд
Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Микола Лукаш народився у Кролевці у 1919 році. Про його життя ходять справжні легенди. В одній із них говориться, що до чотирьох років маленький хлопчик, який був шостою дитиною у сім'ї, зовсім не вмів говорити. Одного разу хлопчик просто зник. Довго не з'являвся, рідні за ним сильно тужили. Та одного дня Микола повернувся, та заговорив, але не українською, а ромською. Подейкують, що цей час він провів у циганському таборі. Навчався М. Лукаш у двох місцевих школах. В одній із них зараз музей «Лукашівський куточок». Тут зібрані фотографії та переклади М. Лукаша. Знайшлися навіть карти, які малював на уроці географії, та лист, адресований товаришу.

Школа, в якій навчався юний герой, працює й зараз. Саме в школі у нього прокинувся літературний талант. Микола почав писати невеличкі сатиричні вірші, які сам називав «шпигачки». Це були пародії та висміювання викладачів, однолітків та навіть влади. У студентські роки він знову повертається до цього захоплення.

«Микола Лукаш був людиною непублічною і зовсім неконфліктною» - говорять про нього дослідники. У немілість влади потрапив, ставши на захист іншого відомого діяча.

Помер Микола Лукаш у 1988 році, так і не дочекавшись виходу в світ збірки його перекладів. Сьогодні провідні науковці Сумщини й України докладають максимальних зусиль, щоб поставити Лукаша на заслужене місце видатного українського перекладача, поета, мислителя. Дослідники його творчості планують видання книги «Микола Лукаш і Кролевеччина».

Анотація відеосюжету

Одиниця обліку №99
Одиниця зберігання №37
Назва: «Земляки» (З.Й. Красовицький) (13 липня 2010 року)
Редактор: О. Кириленко
Режисер: О. Новоожон
Час демонстрування: 19 хвилин 00 секунд
Виробництво: Обласна державна телерадіомовна компанія

Красовицький відвідав Суми у 2007 році з нагоди святкування 15 - річчя створення нині обласної інфекційної лікарні. Святкували і, напевно, прощалися. Зібралися усі: учні, колеги, товариші, працівники. Говорили теплі слова і дарували подарунки, немов, ювілей святкувала не лікарня, а він сам. Заслужений лікар, доктор медичних наук, професор, фронтовик, патріот своєї Батьківщини – Зиновій Йосипович Красовицький. То був його останній приїзд на Україну живим.